

XI OGÓLNOPOLSKI ZJAZD PEDAGOGICZNY, POZNAŃ, 20–22 WRZEŚNIA 2022 ROKU. WRĘCZENIE DYPLOMÓW LAUREATKOM KONKURSU PTP I ZNP

Szczególnie miłym wydarzeniem w pierwszym dniu XI Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego, który odbył się w dniach 20–21 września ubiegłego roku, była uroczystość wręczania medali, nagród i wyróżnień licznemu gronu pedagożek, pedagogów oraz nauczycielek, którzy w szczególny sposób przyczynili się do rozwoju nauk pedagogicznych, integracji środowiska pedagogicznego, a także zostali laureatami organizowanych przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne konkursów. Pośród tych ostatnich wyjątkowe miejsce zajmował konkurs zorganizowany wspólnie przez Polskie Towarzystwo Pedagogiczne oraz Związek Nauczycielstwa Polskiego. Był on przeprowadzony w 2021 roku i do udziału w nim zostali zaproszeni nauczyciele reprezentujący instytucje edukacyjne wszystkich szczebli i typów, czynni zawodowo i emerytowani. Kontekstem ogłoszenia konkursu były obchody 40-lecia Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, a jego tematyka została ujęta w następującym pytaniu: *Co się zmieniło w polskiej szkole (1981–2021)? Spojrzenie przez pryzmat osobistych doświadczeń.*

W odezwie konkursowej skierowanej do środowiska nauczycielskiego organizatorzy napisali między innymi: *Okazją do ogłoszenia konkursu jest 40-lecie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, ogólnopolskiego towarzystwa naukowego, które powstało w 1981 roku. Tę rocznicę chcemy celebrować w szerokim gronie pedagogów, nauczycielek i nauczycieli współtworzących dzieje polskiej oświaty. Minione cztery dekady są tym czasem w życiu polskiego społeczeństwa, szkoły i naszym osobistym, który chcemy przywołać. Interesują nas Państwa przemyślenia nad tym, co dzieje się teraz, ale również namysł nad tym, co dokonało się w odległej już przeszłości – w perspektywie myślenia o przyszłości. Interesuje nas, jakie sensy i znaczenia nadają Państwo minionym, ważnym dla siebie wydarzeniom, jak interpretują swoje doświadczenia. Wydobywając*

z niepamięci zdarzenia, obserwacje, sądy i emocje, chcemy nadać im nową wartość i sens. Bogactwo Państwa refleksji pozwoli autorom konkursu spojrzeć na przemiany w sferze edukacji w kontekście historycznym, kulturowym i społecznym. Da szanse oglądu problemów nurtujących środowisko nauczycielskie i poddania ich dyskusji w szerszym gronie pedagogów. Zamiarem organizatorów konkursu jest uwzględnienie efektów dyskusji w projektach dotyczących pracy i zawodu nauczyciela.

Grono jurorów stanowiły członkinie Zarządu PTP, panie profesor Elżbieta Górnikowska-Zwolak, Małgorzata Kamińska, Joanna Łukasik, Inetta Nowosad, Anna Odrowąż-Coates, Agnieszka Szplit oraz przedstawiciel ZNP, redaktor „Głosu Nauczycielskiego” – pan Wojciech Salański. Przedmiotem oceny uczyniono: zgodność z tematyką konkursu, oryginalność, autentyczność i styl wypowiedzi

Spośród nadesłanych prac jury konkursowe pod przewodnictwem prof. Elżbiety Górnikowskiej-Zwolak, członkini Prezydium PTP, nagrodiło trzy oraz wyróżniło dwa eseje. Nagrody finansowe zostały ufundowane przez prezesa Związku Nauczycielstwa Polskiego Sławomira Broniarza. Na uroczystym wręczeniu dyplomów podczas XI Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego gościliśmy trzy laureatki. W trakcie uroczystości gratulacje złożyli im: prof. Witold Chmielewski, redaktor naczelny czasopisma „Przegląd Historyczno-Oświatowy”, reprezentujący na zjeździe Związek Nauczycielstwa Polskiego, oraz organizatorzy zjazdu: prof. Agnieszka Cybal-Michalska oraz prof. Piotr Kostyło. Każda z laureatek otrzymała piękny dyplom oraz różę, a następnie została zaproszona do okolicznościowego zdjęcia wraz z trojgiem wymienionych powyżej osób. Wszystkie obecne na zjeździe laureatki zabrały również głos, kierując do zebranych, w tym organizatorów konkursu oraz członkiń jury, słowa pozdrowień oraz podziękowań za możliwość wzięcia udziału w konkursie. Bardzo interesującym wątkiem poruszonym przez jedną z laureatek okazała się wspólnota doświadczeń edukacyjnych nauczycieli oraz wykładowców akademickich, w tym profesorów. Wielu spośród przedstawicieli jednej i drugiej grupy zaczynało swoją drogę edukacji zawodowej od seminarium nauczycielskiego. Wzmianka o tym pozwoliła uczestnikom uroczystości wyraźnie odczuć wzajemną bliskość między nauczycielami szkolnymi a nauczycielami akademickimi, między – jak to się niekiedy mówi – praktykami a teoretykami.

Uroczystość wręczenia dyplomów przebiegła w podniosłej atmosferze. Każda z laureatek była zapraszana na scenę, a prowadzący uroczystość odczytywał oficjalny werdykt jury oraz fragment nagrodzonego lub wyróżnionego eseju.

I NAGRODA

Jury konkursu pod przewodnictwem pani prof. Elżbiety Górnikowskiej-Zwolak postanowiło przyznać pierwszą nagrodę pani Marzenie Agnieszce Filutowskiej za esej zatytułowany *Panu Bogu świeczkę, a diabłu ogarek*.

Matka przyprowadziła mnie do szkoły w 1977 r. i tak w niej zostałam do dziś. Nie zrobiłam sobie nawet pełnego roku przerwy. Szkołę znam jako uczeń, nauczyciel i rodzic. Mogę powiedzieć, że szkoła to moja pasja. Kiedy byłam uczniem, myślałam: „Ci nauczyciele to mają dobrze, wszystko im wolno”. Gdy zostałam nauczycielką, zaczęłam zazdrościć uczniom: „Tym, to dopiero dobrze, nic nie muszą”. (fragment nagrodzonego eseju).

II NAGRODA

Drugą nagrodę w konkursie zdobyła pani Kinga Kwaczyńska, autorka eseju pt. *Szkolni bohaterowie drugiego planu: symbole stałości czy odzwierciedlenie zachodzących zmian w codzienności szkoły?*

Myśląc o bohaterach drugiego szkolnego planu, nie mogę pominąć w mojej opinii bardzo ważnego stanowiska. W przypadku postaci woźnego lub woźnej, nieważne czy wracam myślami do wspomnień z dzieciństwa, czy patrzę z perspektywy nauczycielki – nie mogę zgodzić się z definicją ze słownika PWN, gdzie przedstawiony/a jest jako „osoba wykonująca czynności pomocnicze w szkole”. W sprawach życia codziennego szkoły woźny cieszy się dużym autorytetem dzieci i nauczycieli. (fragment nagrodzonego eseju).

Pani Kinga Kwaczyńska niestety nie mogła przyjechać do Poznania na naszą uroczystość.

III NAGRODA

Trzecia nagroda decyzją jury konkursu powędrowała do pani Olgi Nawary za esej zatytułowany *Wspólna podróż w czasie* (tytuł nadany przez redakcję „Głosu Nauczycielskiego”, nr 21/2022).

Po szkole średniej poszłam na studia filologiczne. Mama mówiła, że języki to podstawa i że łatwiej znaleźć pracę. Naprawdę w to wierzyłam i tak też było. Po studiach pracowałam jako tłumacz w dużej firmie, ale czegoś mi brakowało. Chyba tego skarbu?! Myślałam o jakiejś zmianie. Jako mała dziewczynka opiekowałam się jeszcze mniejszymi dziećmi sąsiadów, podobno robiłam to świetnie. Zdecydowałam, że będę pracować z małymi dziećmi, i zapisałam się na studia pedagogiczne. Jestem teraz nauczycielem wychowania przedszkolnego i pracuję z dziećmi w wieku od trzech do sześciu lat. Wspaniała praca. Czuję się jak archeolog, poszukuję teraz skarbów w dzieciach. Uważam, że każde dziecko posiada wyjątkowy dar/skarb/umiejętność, którą trzeba odnaleźć i w delikatny sposób pielęgnować. (fragment nagrodzonego eseju).

WYRÓŻNIENIA

Jury konkursu postanowiło przyznać także dwa wyróżnienia. Pierwsze z nich otrzymała pani Halina Bryg za esej zatytułowany *Nieład w ładzie*.

Nie narzekaliśmy na swój los, chociaż warunki życia i pracy były ciężkie. Często, prawie nie odbiegały od opisanych przez Stefana Żeromskiego w opowiadaniu „Silaczka”. Mała, ciemna, zimna izba z klepiskiem, bez żadnych wygód w rozpadającej się chacie rolnika, do tego skromny budynek szkoły z dwoma najczęściej salami lekcyjnymi. Reszta rozsiana po wsi w wynajmowanych gospodarskich domach. Cóż, takie były realia. Sama ich doświadczyłam. Byliśmy bardzo młodzi. Sumienną pracą odbudowywaliśmy kraj. Ciężką walką i uporem zmienialiśmy komunistyczne zasady ustrojowe. (fragment nagrodzonego eseju).

Drugie wyróżnienie otrzymała pani Kinga Cieniak za esej zatytułowany *Żaglówka*.

Moje rozważania przerywa dzwonek zwiastujący koniec przerwy, a zarazem moją ostatnią tego dnia lekcję. W drzwiach sali mijam moją koleżankę polonistkę, która wpadła szybko po podręcznik zostawiony w biurku. W przelocie migamy do siebie porozumiewawczo światłami i nadajemy szybkie, konkretne komunikaty alfabetem Morse’a. Moja koleżanka jest tak jak ja małą żaglówką na wielkim oceanie szkoły. Ona jednak będzie niedługo zwijać żagiel i odpływać do portu o nazwie: „Zasłużona emerytura”. A przede mną jeszcze wiele, wiele lat samotnego żeglowania... (fragment nagrodzonego eseju).

Pani Kinga Cieniak niestety nie mogła przyjechać do Poznania na naszą uroczystość.

Wszystkie laureatki konkursu zostały przyjęte przez uczestników zjazdu bardzo ciepło, poczuliśmy się jak we wspólnym pedagogicznym domu, w którym żyją i pracują ludzie poruszani takimi samymi intelektualnymi i moralnymi ideałami.

Upamiętnieniem nagrodzonych prac, a zarazem wspólnego przedsięwzięcia PTP i ZNP, była publikacja esejów na łamach czasopisma „Głos Nauczycielski” w 2022 roku (dzięki życzliwości redaktora naczelnego pisma pana Jakuba Rzekanowskiego). Pozostajemy w przekonaniu, że zgodne działanie środowisk teoretyków i praktyków jest nam potrzebne, to nasza przyszłość.

PIOTR KOSTYŁO

ORCID: 0000-0002-7484-9766

Bydgoszcz

ELŻBIETA GÓRNIKOWSKA-ZWOLAK

ORCID: 0000-0002-0092-7880

Katowice